

Punkt, kunde man bestemt sætte Grænsen og sige: Det og det Quantum af Undervisningsstof skal meddeles Disciplene, kunde det maaste gaa. Men det er en Umulighed. Der kan man ikke sætte Grænse, men maa sætte den ad indirekte Vej ved at sige at der kun maa være 30 Undervisningstimer om Ugen. — Men man kunde ogsaa udvide Skoletiden i Længden ved at lægge et Aar til. Der er andre Lande, hvor man tager den Eksamen, der svarer til vor Studentereksamen i en senere Alder, end man gør det her. Den Mulighed ligger altsaa for. Jeg tror imidlertid, at man ikke er saa overordentlig tilfreds med denne lange Skoletid i Udlandet, og jeg tror ikke, at det vilde være muligt at tænke paa at faa denne Forlængelse indført her. Jeg tror, at der vilde rejse sig en aldeles bestemt Modstand fra Forældrenes Side, og jeg tror heller ikke, at Forlængelsen kunde gaa igennem i Rigsdagen. En anden Udvej har jeg tænkt mig, og jeg har paabegyndt Forhandling med Universitetet om den, hvilket ærede Medlemmer ville faa at se, naar Betænkningerne fra de forskellige Fakulteter komme til at ligge for; det gør mig ondt, at de ikke foreligge færdigtrykte endnu; man havde i Ministeriet ikke tænkt sig, at de skulde trykkes i flere Eksemplarer end til en Forsyning for de vedkommende Udvælgte Medlemmer, saa at der ikke var givet Ordre til at trykke Betænkningerne i flere Eksemplarer. Denne Ordning, som man vil faa at se af disse Betænkninger og af Ministeriets Skrivelse, er den, at man kunde vende tilbage til en lignende Ordning som den, man i gamle Dage havde ved Universitetet, nemlig en udvidet anden Eksamen. Jeg tror, at man ad den Vej kunde komme ikke saa lidt vidt. Man kan naturligvis altid indvende derimod, at det lettelig vil medføre en Forlængelse af Studietiden ved Universitetet for dem, der ville tage Embeds-eksamen, men det skal jeg ikke komme videre ind paa, da det jo ikke foreligger nu. De Herrer ville imidlertid se, at jeg, saaledes som Forholdene for Djeblikket ere, ikke har nogen Tro paa, at der er nogen Mulighed for at komme til en Enhedsstole, enten den gamle eller en ny, og vi maa derfor tage Forholdene, som de ere og blive staaende ved Tvedelingen.

Den 3de er ogsaa fremkommen, at nogle Skoler skulde være af en, andre af en anden Art. Men førend den er udformet saaledes, at man ser, hvorledes denne Tanke skal iværksettes, og særlig førend man ser, hvorledes denne Art af Skoler skulde være indrettet, kan man ikke udtale sig bestemt

derom, men jeg tvivler ærlig talt paa, at det, der til Hvende og sidst er det eneste, jeg kan se, man venter sig derved, nemlig en Pengesparelse, vil være nok til, at man hellere skulde gaa ind paa en saadan Ordning end paa den nu foreslaaede. Thi Banffeligheden ved at løse Spørgsmaalet, den Banffelighed, der er til Stede, naar der nu fra min Side er gjort et Forsøg paa at komme ud over de største Ubekvemmeligheder eller de mest uheldige Følger af den i 1871 indførte Tvedeling, er jo den, at man paa den ene Side stiller det op som en Fordring, som sin principale Fordring: Fuldstændig hørt med begge de klassiske Sprog, de døde Sprog, Hovedbægten lagt dels paa de reale Fag, dels paa de nyere Sprog og Historie, og at man fra det Udgangspunkt erklærer det for et uhyre Offer, at man vil gaa ind paa vedblivende dog at lade Latinen bestaa, naar man saa kan blive fri for Græsk. Jeg tror, at naar man vil stille sig paa det Standpunkt fra de Herrer's Side, som ikke ere fornøjede med den klassiske Uddannelse, maa Haabet om blot at komme et lille Skridt videre ganske vist opgives.

Den ærede 5te Landsstingsmand for Njæbenhavn kunde ikke ret fatte, hvad der dog til Hvende og sidst havde kunnet bevæge mig til ikke at foreslaa, at Græsk skulde falde bort. Ja, jeg har jo allerede forklaret det forrige Gang og atter i Dag, i det, jeg nu allerede har ytret, men jeg skal dog endnu lige overfor de Ytringer, der ere komne fra ham, gaa noget videre i min Forklaring. Man kan jo dog nok stille sig paa det Standpunkt, at den lærde Skole, der forbereder til Universitetet, skal bringe Studenterne saa vidt, at de uden Anstrængelse kunne gaa over til et hvilket som helst Studium, de ønske. Muligen at denne Fordring ikke altid kan opfyldes, men i det væsentlige bør det dog være saa. Det kan dog ikke nægtes, at ved at borttage græsk Undervisning fra Skolerne vil man i høj Grad genere de studerende, som ville gaa den teologiske Vej. Det kan nemlig ikke nytte noget at ville sige som det ærede Medlem: den Smule Græsk, som behøves til at forstaa det nye Testamente, kan saamænd læres paa et halvt Aarstid, den Forøgelse af deres Studietid er for intet at regne. Det kan ikke nytte at ville sige saaledes; thi det er ikke rigtigt, det er tvært imod ubetinget galt; thi Fordringen fra det teologiske Studium's Side er ikke den, at vedkommende Studenter skulle kunne forstaa det nye Testamente, men den at det for i det hele taget rettelig og fuldkommen at kunne forstaa det nye Testamente, ikke blot